

Πανελλήνιες Εξετάσεις Ημερήσιων Γενικών Λυκείων
Εξεταζόμενο Μάθημα: **Λατινικά Ανθρωπιστικών Σπουδών** ,

Ημ/νία: 14 Ιουνίου 2017

Απαντήσεις Θεμάτων

Θέμα Α

A1. Μετάφραση

Νόμιζε ότι ερχόταν προς αυτόν (προς το μέρος του) ένας άνθρωπος με πελώριο μέγεθος και βρώμικο πρόσωπο, όμοιος με είδωλο νεκρού. Μόλις τον κοίταξε ο Κάσσιος, τον έπιασε φόβος και επιθύμησε να πληροφορηθεί το όνομά του. Εκείνος απάντησε ότι ήταν ο Πλούτωνας.

.....

Στο λατινικό πόλεμο ο Τίτος Μάνλιος ο ύπατος, που καταγόταν από αριστοκρατική οικογένεια, είχε την αρχηγία του στρατού των Ρωμαίων. Αυτός, όταν κάποτε έφευγε από το στρατόπεδο διέταξε να απέχουν όλοι από τη μάχη. Αλλά λίγο αργότερα ο γιος του πέρασε έφιππος μπροστά από το στρατόπεδο των εχθρών και από τον αρχηγό των εχθρών προκλήθηκε σε μάχη με αυτά τα λόγια:

.....

Δε σου πέρασε η οργή, όταν εισέβαλες στα σύνορα της πατρίδας; Παρόλο που είχες φτάσει με εχθρική και απειλητική διάθεση, γιατί, όταν είδες τη Ρώμη, δε σου ήλθε στο μυαλό (αυτό): «μέσα σε εκείνα τα τείχη βρίσκονται το σπίτι μου και οι θεοί μου, η μητέρα μου, η σύζυγος και τα παιδιά (μου)»; Αν λοιπόν εγώ δεν σε είχα γεννήσει, η Ρώμη δεν θα πολιορκούνταν. Αν δεν είχα γιο θα πέθαινα ελεύθερη σε ελεύθερη πατρίδα. Εγώ τίποτα πια δεν μπορώ να πάθω ούτε πρόκειται να είμαι τόσο δυστυχημένη για πολύ καιρό. Αντίθετα αυτούς, αν συνεχίσεις, (τους) περιμένει πρόωρος θάνατος ή μακρόχρονη σκλαβιά.

Θέμα Β

B1.

ingentis	ingenter
facie	facies
similem	simillimo
quem	quae
exercitui	exercitus
proelio	proeliis
mināci	minaciōra
illa	illud
penātes	penatium
nihil	nulli rei
diu	diutius
miserrima	miser
hos	hac
mors	morte
servitus	servitutis

B2.α.

existimāvit	existimem
venīre	veniēdo
aspexit	aspice
concēpit	conciēnt
praefuit	praeesse
abīret	abisset
abstinērent	abstenturam
habērem	habebuntur
pati	passuram esse
possum	possitis

B2.β.

ingrediamur

ingrederemur

ingressuri simus

ingressi simus

ingressi essemus

Θέμα Γ

Γ1.α.

magnitudinis: γενική της ιδιότητας αναφέρεται στο **hominem**

consul: παράθεση στο **T.Manlius**

aliquando: επιρρηματικός προσδιορισμός χρόνου στο **abiret**

animo: αφαιρετική οργανική τρόπου στο **perveneras**

miserrima: κατηγορούμενο στο εννοούμενο υποκείμενο **ego** μέσω του συνδετικού τύπου **futura sum**

Γ1.β.

Respondit ille se esse Orcum: το ειδικό απαρέμφατο **esse** έχει υποκείμενο το **se**. Πρόκειται για το φαινόμενο του Λατινισμού του ειδικού απαρεμφάτου, δηλαδή αν και έχουμε ταυτοπροσωπία το Υποκείμενο του ειδικού απαρεμφάτου βρίσκεται σε πτώση αιτιατική και δεν παραλείπεται.

Ego nihil iam pati possum: το τελικό απαρέμφατο **pati** έχει υποκείμενο το **ego** το οποίο εννοείται σε πτώση ονομαστική γιατί ταυτίζεται με το υποκείμενο του ρήματος (φαινόμενο ταυτοπροσωπίας)

Γ1.γ.

Dux hostium his verbis proelio filium lacessivit.

Γ1.δ.

natus: **qui natus erat.**

ingredienti: **dum ingrederis/re**

Γ2.α.

si pergis: Υπόθεση (οριστική ενεστώτα)

manet: Απόδοση (οριστική ενεστώτα)

Πρόκειται για υποθετικό λόγο που ανήκει στο Α' είδος "Υπόθεση Ανοικτή στο παρόν"

Μετατροπή:

Υπόθεση Αντίθετη στην πραγματικότητα στο παρελθόν:

Si perrexisses, mansisset

Υπόθεση πιθανή ή δυνατή σε παρόν-μέλλον

Si pergas, maneat

Γ2.β.

Nisi filium haberem

Μετατροπή σε μετοχή: ego non habens

Η μετοχή βρίσκεται σε πτώση ονομαστική, διότι είναι συνημμένη στο υποκείμενο του ρήματος της εξάρτησης, δηλαδή το ego (εννοείται)

Γ2.γ.

“Quem simul aspexit Cassius:

Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με το χρονικό σύνδεσμο simul, εκφέρεται με οριστική γιατί δηλώνει το πραγματικό και μας ενδιαφέρει από καθαρά χρονική άποψη. Συγκεκριμένα με χρόνο παρακείμενο “aspexit” γιατί δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.

Cum aliquando castris abiret:

Δευτερεύουσα επιρρηματική χρονική πρόταση. Εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο cum, γιατί αναφέρεται σε μια διήγηση του παρελθόντος. Εκφέρεται με υποτακτική γιατί η πράξη δεν μας ενδιαφέρει μόνο από χρονική άποψη, αλλά υπογραμμίζεται η βαθύτερη σχέση ανάμεσα στην κύρια και στη δευτερεύουσα πρόταση και δημιουργείται ανάμεσά τους μια σχέση αιτίας-αιτιατού. Συγκεκριμένα εκφέρεται με υποτακτική παρατατικού “abiret”, γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου (οριστική παρακειμένου) “edixit” και δηλώνει το σύγχρονο στο παρελθόν.